

Nereden nereye? Türk Tabipleri Birliği'nin öyküsü

Erdal Atabek*

“

Sağlık örgütleri, kaybettiğimiz hemşire, sağlık memuru, acil tıp teknisyeni, eczacı, güvenlik görevlisi, sekreter, diş hekimi, hastane müdür yardımcısı, ambulans şoförü, paramedik, hekimlere karşı sorumluluk taşıyarak sade ilkeler ve takvimlendirilmiş net talepler zemininde ortak bir irade, tutum göstermeye davet edilebilir.

”

Çalışma hayatımda uzman hekim olarak çeşitli hastanelerde, kliniklerde yıllarca çalıştım. Yönetici görevler olarak Sosyal Sigortalar Kurumu Müdürler Kurulu üyeliği, Genel Müdürlük görevlerinde

* Dr., TTB 1966-1984 dönemi Başkanı

bulundum. Sosyal Güvenlik Bakanlığı Kurucu Müsteşarlık görevini yaptım. Devlet Planlama Teşkilatı Sosyal Güvenlik Özel İhtisas Komisyonu Başkanlığını yaptım.

Ama bu görevlerin hiç birisi, hekimlik görevim kadar onur vermemiş, haz vermemiştir.

Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanlığı ise, hayatımın en değer verdiğim onurlu görevi olmuştur.

Bu görevi paylaştığım Merkez Konseyi üyelerine, Tabip Odaları yöneticilerine, delegelerine şükran borçluyum.

Ne yaptıksa hep birlikte yaptık, emek

paylaşıldıkça değeri artan büyük bir enerji kaynağıdır.

Başlangıçta kurulan 'Mıntıka Etibba Odaları' elbette hekimlerin dayanışma amaçlı kuruluşlardır. Ancak, hekimlerin çalışma biçiminden kaynaklanan rekabet onların dayanışma içinde olmalarının en büyük engeli olmuştur.

Bizim göreve geldiğimiz 1965 yılında Tabip Odalarının görevi olarak '14 Mart Baloları' ile ulusal bayramlarda hekimlerin protokoldaki yeri konu olarak görülüyordu.

1965 Yılından sonra Birliğin yapısı, konumu ve işlevleri değişecekti.

SAĞLIK FELSEFESİ NE OLMALIYDI?

İlk konu, 'sağlık felsefesinin ne olması gerektiği?' idi.

Sağlık, insanların bedensel, ruhsal, sosyal sağlıklı olmaları idi. Bu da sağlıkla ilgili her alanı kapsıyordu.

Halk sağlığı; Halkın beslenmesi, hayat pahalılığı, konutların temiz su, atıklar, ısınma sorunları, işyeri sağlığı, çalışma koşullarının sağlıklı olması gibi her alanı kapsıyordu ve bu alan Türk Tabipleri Birliği'nin görev ve sorumluluk alanı içindeydi.

Bu görüş çok yeni ve geniş bir yaşam alanını Birliğin yetki, görev ve sorumlulukları içine sokuyordu.

Bu alandaki çalışmalar kısa bir süre içinde Türk Tabipleri Birliği'ni hükümet ve Sağlık Bakanlığı ile tartışmaya sokacaktı. Bakanlık bu alanın Birliğin yetkisi içinde olmadığını ileri sürecek, Birlik de bu alanın tam da kendi yetkisi ve sorumluluğu olduğunu açıklayacaktı.

Halk sağlığı; her zaman için, (elbette bugün de) Birliğin temel görevi içinde olacaktır.

Can güvenliği ise, en önemli sağlık sorunlarının başında geliyordu. O dönemde her gün vurularak öldürülen insanlarımız gündemimizin en başında yer alan sorunumuzdu.

Demokratik özgürlüklerimiz, düşünce özgürlüğü, düşünceleri söz ve yazı ile açıklama özgürlüğü, toplanma özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü o zaman da gündemimizin ana maddeleri oluyordu.

50 Yıldan beri bu konuda gelişme olma-

ması ülkemiz adına ne hazindir.

KAMU HİZMETLERİNDE ÇALIŞMA KOŞULLARI

Biz, hekimlere konmak istenen 'zorunlu hizmet'e karşı çıktık.

Kamu hizmetlerinin 'zorunlu hizmet' sayılması bizim görüşümüze göre yanlıştı.

Tek bir hizmet dalında 'zorunlu hizmet' uygulaması olamazdı. Doğuya gidecek hiç bir hizmet dalında 'zorunlu hizmet' olmaması, sermayenin hiç bir alanda 'yükümlü sayılmaması' ama hekimlerin zorunlu hizmetle çalıştırılması 'ilkesel olarak yanlıştı'. Bu konuda bazı üyelerimiz bu görüşe katılmıyordu.

Biz, Birlik olarak, hekimlerin 'full-time' kamu hizmetinde çalışması, ücretlerinin ise sözleşmeli olarak saptanması üzerinde duruyorduk. Hekimler, barem dışında, karşılıklı sözleşme ile çalışmalıydı. Alacakları ücret ve sosyal haklar başka bir çalışma gerektirmeyecek düzeyde olmalıydı.

Çalışma koşulları; Kamu hizmetindeki polikliniklerde ise çalışma koşulları değişmeliydi. Her hastaya en az 15 dakika süre ile hizmet verecek yeni bir çalışma düzeni kurulmalıydı.

Bir hekimin 60 hastaya, 80 hastaya hizmet vermeye zorlanması hekime haksızlık, hastaya da zarar vericiydi.

Bunların sağlanabilmesi için de Türk Tabipleri Birliği kuruluş yasası, 6023 sayılı yasa değişmeliydi.

Paylaşılmış yetkiler; Yasa ile Türk Tabipleri Birliği ile Sağlık Bakanlığı'nın eşit sayıda temsilcileri ile karar verecek bir 'Yüksek Hekimler Kurulu' kurulmalı, bu kurul; hekimlerin tayin- nakil işlemleri, ücret belirlenmeleri, yıpranma zamları, emeklilik hakları gibi her konuda yetkili olmalıydı.

Sağlık Bakanlığı bu önerilerimize şiddetle karşı çıktı, suçlamalara girişti, biz de aynı şiddette karşılık vererek mücadelemizi sürdürdük.

Ancak bu mücadele, başlangıçta bize mesafeli duran meslektaşlarımızı bile etkiledi ve Birlik gücümüz gün geçtikçe arttı.

Önerilerimizi ve gerekçelerimizi basın organlarında ve televizyon programlarında sıklıkla dile getiriyorduk.

“

Yönetici görevler olarak Sosyal Sigortalar Kurumu Müdürler Kurulu üyesiği, Genel Müdürlük görevlerinde bulundum. Sosyal Güvenlik Bakanlığı Kurucu Müsteşarlık görevini yaptım. Devlet Planlama Teşkilatı Sosyal Güvenlik Özel İhtisas Komisyonu Başkanlığını yaptım. Ama bu görevlerin hiç birisi, hekimlik görevim kadar onur vermemiş, haz vermemiştir.

”

“

Pandemi sürecini yöneten bir otorite olarak Sağlık Bakanlığı (hükümet) var ve eşdeğeri olmayan bir kurum olarak Türk Tabipleri Birliği (TTB) de “karşısında konumlanmış”, daha az insan ölsün, daha az insan hastalansın diye çırpınıyor.

”

Önerilerimiz halk sağlığının sorunlarını dile getirdiği için toplumun ilgisini çekiyor, destekleyenler artıyordu.

Türk Tabipleri Birliği, toplumun dikkatle izlediği ve onayladığı güçlü bir sivil toplum kuruluşu oluyordu.

ÖRGÜTÜMÜZÜ GÜÇLENDİRİYORUZ

Örgütsel çalışmalarımızda daha etkin olabilmek, birbirimizle daha yakın çalışma ile olabildi.

Kuruluş yaşamızda olmamasına karşın yeni bir organı Merkez Konseyi kararı ile hayata geçirdik, sonra da Genel Kurul'da onayladık: Temsilciler Meclisi.

Yılda bir kez toplanan Genel Kurullar ile örgütümüz güçlü bir birliktelik kuramazdı.

Temsilciler Meclisi; Bir bölgedeki Tabip Odası ve delegeleri ile, oradaki hekimlerimiz ile Merkez Konsey'ini ve isteyen diğer Oda temsilcilerini bir araya getirecekti.

Bir ile iki ay periyodu ile planladığımız toplantılar, Erzurum, Sivas, Diyarbakır, Adana, Antalya, Bursa, Eskişehir bölgelerinde başarı ile gerçekleşti.

Toplantı yerini ve programını Odamız yapıyordu.

Toplantı Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi başkanının açılış konuşması ile başlıyor, konuklar varsa konuşuyor, sonra da Merkez Konseyi sunuşu Genel Sekreter tarafından yapılıyordu. Sonra katılanlar söz alıyor, sorunlar tartışılıyordu.

Toplantılara ilin Valisi, Belediye Başkanı, İl Sağlık Müdürü, Garnizon komutanı davet ediliyor, ulusal varlığımızla yerel yetkililer bir araya geliyordu.

Bu Hekimler bir ulusun eğitilmiş gücüdür ve her zaman geleceğin güvencesi olmanın sorumluluğunu bilirler.

Dün de, bugün de, yarın da...

toplantılar hepimiz için çok öğretici oldu. Ulusal- bölgesel bağlar çok güçlendi, birbirimizi destekleyerek zenginleştik.

MERKEZ KONSEYİ - ODALAR İLİŞKİLERİ

Türk Tabipleri Birliği, bütünsel bir örgüttür.

Merkez Konseyi bu bütünlüğün merkezi temsilcisidir.

Tabip Odaları, Birliğimizin yerel temsilcileridir ve gücümüzdür.

Ulusal temsil yetkisi Merkez Konseyi'nindir.

Çalışmalarımızı 'demokratik merkezîyetçilik' ilkesine göre yürütüyoruz.

Kararlarımız demokratik yöntemle, tartışmalar ve buluşmalarla alınıyor, uygulamalar varılan sonuçlarla yürütülüyordu.

Bu çalışma yöntemini dikkat ve titizlikle uyguladık.

Sağlık Bakanlığı'nın bazı Odalarımızla direkt temasları ve işbirliği önerileri oluyordu.

Örgüt disiplinimize aykırı bu gelişmeleri iç bünyemizde çözümledik ve Merkez-Oda çalışmaları ilkesel eksenini hep korudu.

Merkezi yayın organı 'Toplum ve Hekim' bu çalışmaların ürünüdür. Bütün örgütümüze açık bu dergimiz yayını aralıksız sürdürdü ve çok önemli bir arşivimizi oluşturdu.

Odalarımız da bölgesel çalışmalarını ve görüşlerini Oda Bülteni ile yaptılar.

Bütün çalışmalarımızı;

Anlaşma- Uzlaşma- Dayanışma içinde çözümlenmek temel yöntemimiz oldu.

Hiç bir zaman siyasal iktidarın etkisini kabul etmedik, hiç bir siyasal kuruluşun ya da akımın yedek gücü olmadık.

Türk Tabipleri Birliği, her zaman ulusunun sağlığının, refahının, özgürlüğünün güvencesi oldu, gerçeklerin sesi oldu ve bu tutumunu sürdürdü.

